

OULAISTEN KAUPUNKI

ARVIOINTIKERTOMUS 2019

1. TARKASTUSLAUTAKUNNANTOIMINTA 2019

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnantoimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan on valmistettava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä **arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla**. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöiden tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Jos kunnantaseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä.

Tarkastuslautakunnan tehtävä on valvoa kuntalain 84 §:ssa säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Oulaisten kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 14.6.2017 valinnut tarkastuslautakuntaan vuosiksi 2017-2020 seuraavat henkilöt:

<u>Jäsen</u>	<u>Henkilökohtainen varajäsen</u>
Raimo Räisänen, pj.	Riitta Honkimaa
Arto Ylikulju, vpj.	Kaarina Huhtala
Salme Mäyrä	Mauri
Hanne Vahakuopus	Mylykangas
Tero Paakkonen	Anneli Rajaniemi
	Rauno Ojantakanen

Oulaisten kaupunginvaltuusto on 6.9.2017 on todennut, että Hannu Portti ei ole kuntalain 75 §:n mukaan vaalikelpoinen toimimaan tarkastuslautakunnassa, koska hän on Oulaisten kaupungin palveluksessa. Samassa yhteydessä kaupunginvaltuusto valitsi tarkastuslautakunnan varajäseneksi Mauri Mylykankaan.

Oulaisten kaupunginvaltuusto on 8.5.2019 myöntänyt eron Hanne Vahakuopukselle tarkastuslautakunnan jäsenyydestä ja valinnut tarkastuslautakunnan jäseneksi Merja Paavolan hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Lautakunnan sihteerinä on toiminut tilintarkastajat JHT, KHT Miia Löytölä ja JHT, HT Jarmo Raati.

Tarkastuslautakunta on syksyllä 2019 laatinut toimikaudekseen arviointisuunnitelman. Arviointisuunnitelman painopisteiksi vuodelle 2019 asetettiin työhyvinvointikyselyn toteuttamisen. Arviointisuunnitelman painopistealueiksi asetettiin hallintokeskuksen toiminnot. Perusturvalautakunnan alainen sosiaalipalvelut ja terveydenhuolto, valvonta- ja lupalautakunnan alainen ympäristönsuojelu, sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alainen sivistystoimen johto, varhaiskasvatus, koulutoimi, liikuntatoimi sekä kulttuuritoimi ja teknisen lautakunnan alainen kaavoitus ja kaupunginhallitus. Tarkastuslautakunta seuraa kaupungin talousarvion ja valtuuston vahvistamien toiminnallisten tavoitteiden toteutumista sekä toimielinten ja viranhaltijoiden toimintaa.

Arvioinnin suorittamiseksi tarkastuslautakunta on kuullut toiminnasta vastaavia viranhaltijoita ja henkilöstöä eri hallintokunnista, jotka toimivat eri osastoilla tai eri asiakasrajapinnoissa. Tarkastuslautakunta on tutustunut arvioitavia toimintoja koskeviin vertailutietoihin. Lisäksi lautakunta on kuullut useampaan kertaan kaupunginjohtajaa ja talousjohtajaa kaupungin toimintaympäristöä, toiminnan kehittämistä ja hallintoa koskevissa asioissa sekä kaupungin taloutta ja rahoitusta koskevissa kysymyksissä.

Arviointisuunnitelman mukaan tarkastuslautakuntaseuraa kaupungin talousarvion ja valtuuston vahvistamien toiminnallisten tavoitteiden toteutumista sekä toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Lautakunta sopi keskinäisellä työnjaolla eri

toimielinten hallinnon seuraamisesta sekä keräsi tietoja palvelutoiminnan toimivuudesta.

Lautakunnan sopima hallinnon seurantavastuu on ollut seuraava:

<u>Lautakunta</u>	<u>Tarkastuslautakunnan jäsen</u>
Kaupunginhallitus ja talousarvio	kaikki
Perusturvalautakunta	Jorma Kortesoja, Salme Mäyrä
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	Hanne Vähäkuopus, Jorma
Tekninen lautakunta	Kortesoja Raimo Räisänen, Arto
Elinvoimalautakunta	Ylikulju
	Salme Mäyrä, Arto Ylikulju
Valvonta- ja lupalautakunta	Hanne Vahakuopus, Raimo Räisänen ja Merja Paavola

Tarkastuslautakunta huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta ja valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista.

Tarkastuslautakunta on kokoontunut kuusi kertaa vuoden 2019 arviointitehtävän suorittamiseksi.

2. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSENJOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Tarkastuslautakunnan vuotta 2018 koskeva arviointikertomus on merkitty kaupunginvaltuustontiedoksi 13.11.2019. Lisäksi kaupunginvaltuusto on kehottanut kaupunginhallitusta antamaan syyskuun 2019 loppuun mennessä valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta.

Kaupunginhallitus merkitsi arviointikertomuksen tiedoksi 9.9.2019 ja päätti saattaa sen edelleen lautakuntien tiedoksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten. Kaupunginvaltuusto merkitsi tiedoksi 13.9.2019 arviointikertomukseen annetut lautakuntien ja henkilöstöjaoston lausunnot.

Tarkastuslautakunta toteaa, että työhyvinvointikysely toteutettiin tilikauden 2019 aikana, mutta tulosten käsittelyyn ja mahdolliseen reagointiin tulee kiinnittää huomiota. Tarkastuslautakunta pitää kuitenkin positiivisena, että työhyvinvointikysely toteutettiin kaikille hallintokunnille.

Tarkastuslautakunta toteaa, että arvioinnin kohteena olleeseen sosiaali- ja terveystoimen johtoon ja terveydenhuoltoon tehdyt havainnot on käsitelty kokouksissa.

Viranhaltijoiden ja muun henkilöstön kuuleminen perustuu luottamuksellisuuteen.

Tarkastuslautakunta kuuli vuoden 2019 arvioinnissa eri hallintokuntien viranhaltijoissa ja muuta henkilökuntaa; tehdyn arvioinnin jälkeen henkilöstöön liittyvissä asioissa toteutui yhteispalaveri kaupungin ylimmän johdon kanssa, josta voidaan todeta kaupungin johdon reagoineen välittömästi.

3. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

3.1 Perusturvalautakunnan alainen terveydenhuolto ja sosiaalipalvelut

Tarkastuslautakunnan arvioinnin kohteena oli perusturvalautakunnan alainen terveydenhuolto ja sosiaalipalvelut.

Terveydenhuolto ja sosiaalipalvelut

Terveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen henkilöstön kehityskeskusteluja ei ole huolehdittu arviointivuoden aikana.

Perusturvalautakunnan kulut olivat yhteensä vuoden 2019 talousarviossa 34,8 miljoonaa euroa talousarviomuutoksen jälkeen kulutoteuma oli 36,6 miljoonaa euroa. Sosiaalitoimen kulut olivat vuoden 2019 talousarviossa 16,7 miljoonaa euroa talousarviomuutoksen jälkeen, kulutoteuma oli 17,0 miljoonaa euroa.

Hallinnon henkilöstön hajaantuminen eri kiinteistöihin koetaan päivittäisessä työskentelyssä haasteelliseksi.

Terveydenhuollon toiminnallisena tavoitteena oli vastaanottopalveluiden riittävä ja tasapuolinen saatavuus. Tarkastuslautakunta pitää huolestuttavana, että kiireettömien ajanvarausvastaanottojen odotusajat ovat merkittävästi pidentyneet. Kiireettömät ajanvarausaikojen odotusajat ovat noin kahdeksan viikkoa, mikä on potilaasta riippuen pitkä odotusaika.

Sosiaalipalveluiden osalta asiakaspalvelu on järjestetty lakisääteisissä määräajoissa. Keskusteluajat ovat olleet sosiaalityöntekijän vastaanotolle 1-4 päivää.

JOHTOPÄÄTÖS: Tarkastuslautakunta arvioi, että olennaisia tavoitteita terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden osalta on saavutettu, mutta korostaa, että hoito pitää pystyä jatkossakin toteuttamaan hoitotakuun puitteissa. Yhteistyön kehittämiseen tulee kiinnittää jatkossakin huomiota kustannussäästöjen aikaansaamiseksi.

3.2 Valvonta- ja lupalautakunnan alainen ympäristönsuojelu

Tarkastuslautakunnan arvioinnin kohteena oli valvonta- ja lupalautakunnan alainen ympäristönsuojelu.

Oulaisten kaupungin ympäristönsuojelun tavoitteena oli vuonna 2019 ympäristön tilan parantaminen ja terveellisen sekä viihtyisän elinympäristön turvaaminen. Muita toiminnallisia tavoitteita oli muun muassa ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen sekä ympäristönsuojelumääräysten laatiminen yhteneväisiksi lähikuntien kanssa. Tarkastuslautakunta toteaa, että ympäristön tilan parantamiseen on tehty kaksi katselmusta, joissa on ollut 61 kohdetta sekä annettu 29 kehotusta. Maa-aineslupien tarkastuksia on tehty seitsemän kappaletta. Ympäristönsuojelumääräysten laatimiseen on tehty luonnos ja asia on siltä osin keskeneräinen.

JOHTOPÄÄTÖS: Tarkastuslautakunta arvioi, että tavoitteita on saavutettu, mutta ympäristön tila on kaupungin vetovoimatekijät huomioiden olennainen ja tärkeä asia, minkä kehittämiseen ja ylläpitämiseen tulee varata riittävät resurssit.

3.3 Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alainen sivistystoimen johto, varhaiskasvatus, koulutoimi, liikuntatoimi ja kulttuuritoimi

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisista palveluista tarkastuslautakunnan painopistealueena oli sivistystoimen johto, varhaiskasvatus, koulutoimi, liikuntatoimi ja kulttuuritoimi.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toiminta on vuonna 2019 toteutunut pääsääntöisesti asetettujen tavoitteiden ja suunnitelmien mukaisesti. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokonaistoteuma oli nettona 101,7 %

Sivistystoimenjohto

Tarkastuslautakunta on kuullut sivistystoimen johtajan antaman läpileikkauksen sivistystoimen johdosta.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on ollut muun muassa lakisääteisen varhaiskasvatuksen turvaaminen lasten palvelutarpeen mukaan, tehokas varhaiskasvatuspaikkojen täyttö ja yksityisen hoidon tuen kuntalisän maksaminen. Kustannustehokkuuden ylläpitäminen, laadukas esiopetus ja tekniikan hyödyntäminen ovat olleet muita toiminnallisia tavoitteita.

Varhaiskasvatusikäisille on järjestetty varhaiskasvatus tavoitteiden mukaisesti. Kunnallisten päiväkotien käyttöaste oli vuonna 2019 noin 86% ja ostopalvelupäiväkotien noin 81%. Yksityishoidon tuen kuntalisää on maksettu vuonna 2019 keskimäärin 13 lapsesta kuukaudessa. Esmikko-järjestelmää ei ole otettu käyttöön varhaiskasvatuksen osalta, mutta Wilma- ohjelmisto on käytössä syksystä 2018 alkaen.

JOHTOPÄÄTÖS: Tarkastuslautakunta arvioi, että esiopetuspätevyyden omaavien henkilöiden riittävyyteen ja saatavuuteen tulee kiinnittää huomiota. Tavoitteet ovat pääosin saavutettu, mutta lasten aleneva syntyvuysennuste tulee ottaa huomioon tulevaisuuden toimintaa suunniteltaessa.

Tarkastuslautakunta arvioi, että lasten turvalliseen ympäristöön ja palvelun laatuun tulee kiinnittää huomiota sekä kaupungin omissa että ostopalveluna tuotettavissa toiminnoissa.

Koulutoimi

Tavoitteet ja toteumat alakoulujen osalta olleet:

Riittävien resurssien turvaaminen koulun opetus- ja kasvatustehtävän toteuttamiseksi (toteumana todetaan, että tuntikehyks on ollut riittävä toteuttamaan opetussuunnitelman mukaista koulutusta). Ydintoimintaa tukevat hankkeet ja projektit sisällytetään koulun omaan toimintaan (toteumana, että oppituntien ja välituntien toiminnallisuuden lisäämiseen on kiinnitetty huomiota sekä 6. luokkalaiset osallistuneet yrityskylä-toimintaan). ICT (toteumana on todettu, että tietoliikenneyhteydet kouluilta ulospäin on edelleen riittämättömät). Toiminnallisena tavoitteena ollutta kodin ja koulun välistä yhteistyötä on todettu olleen vanhempainiltojen ja -varttien muodossa sekä pihapiiri on pitänyt kaksi kokousta. Tavoitteena ollut oppilashuollon suunnitelman käyttöönotto on toteutunut. Tavoitteena ollutta henkilöstön koulutusta toteutettu veso-koulutusten ja kiky-koulutusten muodossa. Henkilöstö käynyt myös muissa koulutuksissa.

Tavoitteet ja toteumat yläkoulun osalta:

Määrä-, laatu ja sisältötavoitteita on ollut paljon. Toteumana todetaan niiden osalta mm, että erityisluokanopettajaa ei ole saatu, opetustunteja on 2,18vvt/oppilas ja uusi valinnaisainekokonaisuus otettiin käyttöön syksyllä 2018. Yläkoulun pihan kehittäminen viihtyisäksi ei ole toteutunut täysimääräisesti. Tavoitteena on turvallinen ja viihtyisä koulu, jolloin kaikkiin kiusaamistapauksiin reagoidaan. Toteumana on ollut THL:n terveyskyselyn mukaan vähintään kerran viikossa kiusataan 2,8% oppilaista (valtakunnan keskiarvo 5,6%). Muita tavoitteita on ollut muun muassa että viroissa on pätevät henkilöt, henkilöstön koulutustavoite ja yksilölliset opetusjärjestelyt. Toteumana voidaan todeta, että koulutukseen käytettiin noin 0,5% opetushenkilöstön palkkasummasta (tavoite 1%), viroissa on pätevät henkilöt ja erityisen tuen päätöksen sai 14 oppilasta.

Tavoitteet ja toteumat lukion osalta:

Tavoitteet ja niitä vastaavat toteumat TA/TP: opiskelijoilla keskimäärin kurssia/lv (30/30,5) ja valmistuessa (78/77,2). Jatko-opintotavoitteet: Yliopisto (37%/36%), ammattikorkeakoulu (37%/48%), ammattikoulu (10%/6%). Lukio-opetusta ammattikoulujen opiskelijoille (35/20 opiskelijaa). Opetustuntien määrä/opiskelija maan keskiarvossa (52 h/ 53,7 h) Edellisten lisäksi lukio oli tavoitteiden mukaisesti mukana kahdessa valtakunnallisessa tai alueellisessa hankkeessa ja vanhempien tapaamiset järjestettiin tavoitteen mukaisesti kaksi kertaa ikäluokalle vuodessa.

JOHTOPÄÄTÖS: Tarkastuslautakunta arvioi, että alakoulujen opetuksen vaatimat tietoliikenneyhteydet vaativat panostusta. Riittävien resurssien kattavaan toteumaseurantaan on kiinnitettävä huomiota. Tavoitteet saavutettiin olennaisilta osiltaan.

Liikuntatoimi

Liikuntapalveluiden toiminnallisina tavoitteina on terveyttä ja hyvinvointia edistävien liikuntapalveluiden järjestäminen, uimahallipalveluiden kehittäminen, kansalaistoiminnan tukeminen, erityisryhmätoiminnan aloittaminen liikuntapalveluissa, liikuntapalveluiden vaikuttavuuden sekä kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden arviointi ja kuntalaisten kuuleminen koskien liikuntapalveluja.

Toteumana edellä mainittujen asioiden osalta on todettu mm, että liikunnanohjaaja on toteuttanut runsaasti kuntalaisia aktivoivia toimintoja. Urheilukouluja on järjestetty menestyksekkäästi.

Erytisryhmätoiminta aloitettiin mm. olemalla mukana Voimaa vanhuuteen- hankkeessa.

Liikuntasuunnitelmatyöryhmä perustettiin. Kuntalaisia kuultiin järjestämällä säännöllisiä järjestöiltoja.

Uimahallin kävijämäärätavoitetta ei saavutettu (TA 60 000 / TP 54780), jonka syynä arveltiin olevan

lämmin kesä. Uimahallin erilaisiin tapahtumiin riitti kuitenkin runsaasti osallistujia.

JOHTOPÄÄTÖS: Tarkastuslautakunta arvioi, että uusi uimahalli on käyttänyt kuntalaisten toiveet, vaikkakin toteutuneet kustannukset ovat ylittäneet arvioidun. Tarkastuslautakunta toteaa, että uimahallikiinteistön veloituksellista lisäkayttöä erilaisiin yleisölle suunnattuihin tapahtumiin on mahdollista lisätä henkilöresurssin puitteissa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että monitoimihallin käyttäjämäärät jäivät tavoitteesta.

Tarkastuslautakunta arvioi, että urheilukentän ja huoltorakennuksen kunto on heikko, jopa vaarallinen. Urheilukentän ollessa olennainen osa kaupungin urheilukeskusta sen kuntoon saattaminen edellyttää ripeitä toimenpiteitä ja urheilukentän vuosittaiseen huoltoon tulisi kiinnittää erityistä huomiota.

Kulttuuritoimi

Tavoitteena on ollut monipuolisten kulttuuripalveluiden ympärivuotinen toteuttaminen kaikille ikäryhmille: Oulaisten Musiikkiviikot, kulttuuriavustusten myöntäminen, kulttuuristrategian 2018-2023 valmistuminen, näyttelytoiminnan uudistaminen/profilointi, Väinölän remontointi, Penttilän talon monipuolisen toiminnan jatkuminen, yhteistyö koulujen kanssa, Väinölän alueen kehittämisen kokonaissuunnitelman laatiminen, museon näyttelytoiminnan kehittäminen, Kallion kotiseututalon toiminnan profilointi sekä talon välittömästi korjausta vaativat kohteet (katot), elokuvateatterin monipuolisen toiminnan mahdollistaminen.

Tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Väinölän remontointi ja Väinölän alueen kehittämisen kokonaissuunnitelman tekeminen siirtyivät vuodelle 2019 talousarvioon varatun määrärahan kautta. Kallion kotiseututalon remontti ei toteutunut. Tunnuksien suhteen vuosi meni kohtalaiseen hyvin: kulttuuritoimen avustukset TA 11000/ TP11000eur, kävijät Musiikkiviikoilla TA 4000/TP 3500, taidetalo Väinölä näyttelyt TA 201 TP 18, taidetalo Väinölä kävijät TA 3200/TP 2283, museon kävijät TA 2900/ TP 2900, Penttilän talon tilaisuudet TA 320/ TP 415 (106 majoitusvuorokautta).

JOHTOPÄÄTÖS: Tarkastuslautakunta arvioi, että kuntalaisten saama kulttuuritarjonta on suhteellisen monipuolista ja kulttuuritoimintatapahtumiin ohjatut varat ovat kohtuulliset.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota kulttuuritoimen vakituisen henkilöstön kustannukseen / rooliin.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden tavoitteet ja toteumat olivat laadukas ja laaja-alainen nuorisotilatoiminta viitenä päivänä viikossa (ei käynyt selväksi toteutuiko tämä); leiri-, retki-, ryhmä- ja kerhotoiminnan tuottaminen koko toimintavuoden ajan keskittyen lasten ja nuorten loma-aikoihin ja viikonloppuihin (toteutunut erittäin monipuolisesti); kansainvälisen nuorisotoiminnan jatkaminen yhdessä kolmannen sektorin kanssa (toteutmana EVS-vapaaehtoisia ei ollut, liikkuvakouluohjaaja toimi kouluilla keväällä ja syksyllä toiminnan loppuminen havaittiin, kerhonpitäjien määrä on huolestuttava); ennaltaehkäisevän päihdetyön toteuttaminen (6P toimintaan sitoutui keväällä 104 lasta ja syksyllä 2015 lasta. Resurssi ei riittänyt toiminnan lisäämiseen yläkoululla.); nuorten vaikutusmahdollisuuksien parantaminen (toteutui nuorisovaltuustotoiminnan tukemisena. Nuorten ideat.fi-palvelusta luovuttiin); seutukunnallisen seinättömän nuorten työpajapalvelu ja Jelpiverkon toiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen (Työhönvalmentajan määräaikainen työsuhde päättyi ja kokoaikainen koordinaattori palkataan v. 2020).

Tunnuslukujen toteumat olivat TA/TP: nuorisotilan kävijät perustoiminta 5500/6919, nuorisotilan kävijät muu toiminta 40/36, Jelpiverkon nuoret kahvilassa/ 2.asteen illassa 80/114, tapahtumiin/retkiin osallistujat 1200/653, leirilaiset 160/108, liikennepuiston ja skeittipuiston kävijät 2200/2543, matalan kynnyksen ohjattuun toimintaan osallistuneet 74.

JOHTOPAATOS: Tarkastuslautakunta arvioi, että nuorisopalvelut ovat saavuttaneet asetetut tavoitteet hyvin.

3.4 Teknisen lautakunnan alainen kaavoitus

Teknisen lautakunnan alaisista palveluista tarkastuslautakunnan painopistealueena oli kaavoitus.

JOHTOPÄÄTÖS: Tarkastuslautakunta arvioi, että kaavoitukseen tarvitaan riittävät resurssit.

3.5 Yleisjohto

Tarkastuslautakunnan arvioinnin kohteena oli hallinto-osaston alainen yleisjohto.

Tarkastuslautakunta on kuullut yleisjohtoon kuuluvia henkilöitä saaden kattavan katsauksen yleisjohdosta ja johdon alaisesta taloudesta ja hallinnosta.

JOHTOPÄÄTÖS: Tarkastuslautakunta arvioi, että yleisjohto on toiminut asiantuntevasti. Avoimuuteen päätöksenteossa tulee kiinnittää huomiota.

3.6 Elinvoimalautakunta

Elinvoimalautakunnan kokonaistoteuma oli 92,9% talousarvioon verrattuna. Elinvoiman kehittämisessä tavoitteena on ollut mm. yritysmaailman tukeminen aktiivisella hanketoiminnalla, vetovoiman lisääminen asukkaille ja yrityksille, muuttotappion kääntäminen muuttovoitoksi kaupungin imagon parantaminen, elinkeinopoliittisen ohjelman päivitys, uusia yrityksiä syntyy 20 kpl/vuosi, työpaikkoja tulee lisää teollisuuteen tai palvelualoille 50 kpl/vuosi, yrityksille on tarjolla toimitiloja, kaupungin omistamat teollisuus- ja liiketilat ovat tehokkaasti käytössä ja tiloista saadaan käypä vuokra, toiminta verkostoituu, suurhankkeissa tarvittavaan ylikunnalliseen yhteistyöhön kiinnitetään entistä enemmän huomiota.

Tavoitteiden toteumassa on esitetty, että hankekoordinaattori on aloittanut 1.7.2019 ja sitä myöten on aloitettu hanke kaupungin vetovoiman kehittämiseksi. Lisäksi mukana ollaan noin 25 hankkeessa. Lautakunta on kokoontunut 7 kertaa, jossa maaseututoimen asiat ovat olleet pääosassa, mutta elinkeinotoimen asioita on nostettu myös enemmän esille loppuvuoden aikana. Työpaikkakehityksessä tapahtui negatiivinen muutos yhden suuren työnantajan yt-neuvottelujen myötä. Asukasluku on laskenut loppuvuonna. Elinkeinopoliittinen ohjelma on päivitetty, mutta asia on vielä tietyiltä osin keskeneräinen. Toimitilojen kysyntä on hiipunut, mutta keskusteluita käydään toimitiloista jatkuvasti. Teollisuustonttien markkinointi on aloitettu loppuvuonna 2019. Asukasmarkkinointia tehdään aktiivisesti.

JOHTOPÄÄTÖS: Tarkastuslautakunta pitää elinkeinotoimen roolia erittäin tärkeänä. Tarkastuslautakunta arvioi, että elinvoiman kehittämisessä tavoitteet on pääosin saavutettu. Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupungin imagollinen markkinointi on erityisen tärkeä aihealue, joka on toteutunut hyvin. Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä hankekoordinaattorin rekrytointia, mikä vaikuttaa positiivisesti pitkällä aikavälillä Oulaisten kaupungin elinkeinoelämään.

4. HENKILÖSTÖ

Henkilöstön määrä väheni kolmella henkilöllä verrattuna edelliseen vuoteen ollen 606 henkilöä; henkilöstön määrä kasvoi vakinaisen henkilöstön osalta, mutta tippui määräaikaisten osalta. Henkilöstömenot olivat yhteensä 20,3 milj. euroa, joka on 7,3% korkeammalla tasolla kuin edellisvuonna. Henkilöstön sairauslomapäivien määrä kasvoi 357 päivää (toteuma 9632 päivää). Sairauslomapäiviä pidettiin per henkilö 15,9 päivää vuoden aikana. Keskimääräinen luku on yhdeksän vuoden ajalta 14 päivää, joten sairauspäivät ovat olleet keskimääräistä korkeammalla tasolla vuonna 2019.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota sairauspäivien merkittävään kasvuun; henkilöstön hyvinvointiin ja ennaltaehkäisevään työhön tulee varata riittävät resurssit. Henkilöstön vaihtuvuudella ja työmotivaatiosalla on merkittävä vaikutus kaupungin talouteen ja toimintaan. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että sairauspoissaolojen kasvua ja niistä aiheutuvaa kustannusta seurataan ja avataan hallintokunnittain. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä työhyvinvointikyselyn toteuttamista jatkuvana toimintana työhyvinvoinnin kehittämiseksi. Lisäksi pidetään tärkeänä, että tulokset puretaan auki yhteistyössä henkilöstön kanssa hallintokunnittain.

Ammattitaitoisen henkilöstön vaihtuvuuteen on ollut vaikuttamassa myös puutteellinen perehdytys ja luottamuksen puute henkilön vastuulliseen toimintaan, mikä on tullut esille tarkastuslautakunnan tekemillä tarkastuskäynneillä.

JOHTOPÄÄTÖS: Tarkastuslautakunta arvioi, että henkilöstön työhyvinvointiin ja perehdyttämiseen on edelleen kiinnitettävä huomiota toiminnallisten ja taloudellisten vaikutusten vuoksi.

Tarkastuslautakunta arvioi, että uhkana ostopalvelun lisäämisellä oman henkilöstön sijasta voi olla kustannuksia lisäävä vaikutus.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota huolestuneena tarkastuslautakunnan kokouksissa tai niihin liittyvissä keskusteluissa käsiteltyjen asioiden luottamuksellisena pysymiseen. Luottamuksellisuus koskee kaikkia osapuolia.

5. KAUPUNGIN TALOUS JA TILINTARKASTUS

Kaupunginhallitus on 30.3.2020 allekirjoittanut tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen. Tilinpäätös osoittaa -1,4 milj. euroa alijäämää ja taseen kumulatiivinen ylijäämä 31.12.2019 on yhteensä 2,85 milj. euroa. Toimintakate oli -50,3 milj. euroa ja vuosikate 0,8 milj. euroa. Vuosikate on positiivinen, mutta vuosikate ei kata poistoista kuin 34%, eli ei ole kuitenkaan riittävällä tasolla.

Kaupungin alijäämäiseen vuositulokseen on vaikuttanut arvioitua heikommin kertyneet tuloverot. Tuloverot eivät kasvaneet odotetusti, vaikka tuloveroprosenttia nostettiin 0,25 prosenttiyksikköä. Muita olennaisia kustannusylityksiä olivat erikoissairaanhoidon ylitys alkuperäiseen talousarvioon verrattuna noin 0,9 milj. euroa ja sivistystoimen talousarvion ylittyminen 0,25 milj. eurolla. Sivistystoimen kustannustasoon vaikutti perusopetuksen määräaikaisten palkkojen arvioitua suurempi kertyminen.

Oulaisten kaupungin konsernitilinpäätöksen tulos oli alijäämäinen -1,3 milj. euroa ja konsernitaseen kertynyt ylijäämä 31.12.2019 on 3,2 milj. euroa. Tarkastuslautakunta edellyttää, että kaupunki käyttää omistajaohjausta tytäryhtiöidensä taloudellisen toiminnan valvomiseen sekä edellyttää tytäryhtiöiltä positiivista tuloskehitystä. Tytäryhtiöiden maksukyvyyn tulee säilyä omavaraisena.

Nykyisten kriisikuntakriteerien mukaan kunta katsotaan kriisikunnaksi, jos (KuntaL 118§)

1. Kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää viimeistään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta
2. Kuntakonsernin alijäämä euroa/asukas on viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa

Oulaisten kaupungin taseessa on 31.12.2019 kertyneitä ylijäämiä 1,9 milj. euroa tilikauden tuloksen siirron jälkeen.

JOHTOPÄÄTÖS: Tarkastuslautakunta toteaa, että haasteellinen väestönkehitys ja verotulojen sekä valtionosuuksien pieneneminen vaatii erityisen huolellista taloudenpitoa. Investointitaso on pysyttävä maltillisena ja kustannuskehitys hallinnassa.

Kaupungin tilintarkastaja on antanut 18.5.2020 tilintarkastuskertomuksen ja yksityiskohtaisen tarkastusraportin.

6. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan toimintakertomus ja tilinpäätös antavat hyvän kokonaiskuvan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta Oulaisten kaupungissa ja sen konsernissa vuodelta 2019.

Tarkastuslautakunta toteaa, että valtuuston asettamat toiminnan tavoitteet ovat toteutuneet pääosin ja talouden tavoitteet kunnassa ovat toteutuneet odotettua heikommin.

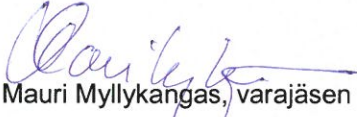
Oulaisissa, 25. päivänä toukokuuta 2020

Raimo Räisänen, puheenjohtaja

Arto Ylikulju, varapuheenjohtaja

Jorma Kortesoja, jäsen

Merja Paavola, jäsen

Mauri Myllykangas, varajäsen